

**Akcijski načrt Republike Slovenije
za izvajanje resolucij Varnostnega sveta ZN o ženskah, miru in
varnosti
za obdobje 2018–2020**

Ljubljana, oktober 2018

Kazalo

I. Uvod.....	3
I.1. Povzetek pregleda uresničevanja Akcijskega načrta Republike Slovenije za izvajanje resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti v obdobju 2010–2015.....	3
I.2. Kratek pregled dogajanja na področju žensk, miru in varnosti v mednarodnem kontekstu.....	5
II. Akcijski načrt za izvajanje resolucij Varnostnega sveta o ženskah, miru in varnosti za obdobje 2018–2020.....	7
II.1. Namen, cilji, časovno obdobje, struktura in način izvajanja novega akcijskega načrta.	7
II.2. Področja in aktivnosti	8
1. Uresničevanje Agende o ženskah, miru in varnosti in vključevanje vidika spola na področje oz. v politiko miru in varnosti (splošno).....	8
2. Delovanje žensk na področju miru in varnosti.....	11
3. Zaščita žensk in deklic pred konfliktom, med njim in po njem ter odprava spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, povezanega s konflikti.....	13
4. Izobraževanje in usposabljanje na področju Agende o ženskah, miru in varnosti ...	15
5. Odgovornost za preprečevanje in pregon storilcev spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, povezanega s konflikti.....	17
II.3. Spremljanje izvajanja akcijskega načrta in poročanje.....	18
1. Ključni nosilci izvajanja	18
2. Spremljanje izvajanja akcijskega načrta	19

I. Uvod

Od sprejetja zgodovinske resolucije Varnostnega sveta ZN 1325 (2000) o ženskah, miru in varnosti leta 2000 je bilo veliko narejenega pri vključevanju vidika spola¹ na področje miru in varnosti ter povezanimi področji. Sprejetih je bilo sedem nadaljnjih resolucij Varnostnega sveta ZN (VS ZN), ki skupaj z resolucijo VS ZN 1325 predstavljajo Agendo o ženskah, miru in varnosti. V praksi kljub napredku in zavedanju o pomenu vključevanja vidika spola na različna področja pri zagotavljanju mednarodnega miru in varnosti ostajajo še številne vrzeli.

Ob 15. obletnici sprejetja resolucije VS ZN 1325 je bila pripravljena Globalna študija, ki predstavlja pregled izzivov in izkušenj po svetu na tem področju. Študija z naslovom *Preprečevanje konfliktov, spreminjanje pravičnosti, zagotavljanje miru (Preventing Conflicts, Transforming Justice, Securing Peace)* dokazuje, da je enakovredna udeležba žensk pri zagotavljanju miru in varnosti ključna za vzdržan mir in razvoj.

Za večjo učinkovitost pri uresničevanju Agende o ženskah, miru in varnosti, države od leta 2005 dalje pripravljajo nacionalne akcijske načrte ali druge strateške dokumente. Tak dokument je sprejelo 76 držav, med njimi tudi RS. Nacionalni akcijski načrti in sorodni strateški dokumenti so usmerjeni na doseganje standardov na nacionalni ravni in v zunanjepolitične aktivnosti. RS je svoj akcijski načrt sprejela novembra 2010, da bi povezala svoje obstoječe aktivnosti na nacionalni in mednarodni ravni v okviru širše tematike žensk, miru in varnosti.

Pregled uresničevanja akcijskega načrta, ki ga je Vlada RS sprejela julija 2017, je potrdil koristnost in učinkovitost tega instrumenta pri promociji vsebin na področju žensk, miru in varnosti tako doma kot v tujini. Pokazal je tudi na nekatere pomanjkljivosti, ki zadevajo tako izvajanje obstoječih zavez kot potrebo po prilagajanju aktivnosti za ustrezno obravnavo novih izzivov. Vlada RS se je zato seznanila z namero za pripravo novega akcijskega načrta za obdobje 2018–2020.

Ministrstvo za zunanje zadeve je v sodelovanju z Ministrstvom za obrambo, Ministrstvom za notranje zadeve, Ministrstvom za zdravje, Ministrstvom za pravosodje in Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pripravilo Akcijski načrt Republike Slovenije za izvajanje resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov o ženskah, miru in varnosti za obdobje 2018–2020. O osnutku besedila se je posvetovalo tudi s civilno družbo in drugimi deležniki.

I.1. Povzetek pregleda uresničevanja Akcijskega načrta Republike Slovenije za izvajanje resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti v obdobju 2010–2015

Vlada RS je na 145. redni seji (27. julija 2017) sprejela pregled uresničevanja Akcijskega načrta Republike Slovenije za izvajanje resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti v obdobju 2010–2015.

Pregled sledi strukturi akcijskega načrta in zajema aktivnosti do decembra 2016. V sklopu vsakega od treh ciljev akcijskega načrta je predstavljeno izpolnjevanje zavez za področja vključevanja načela enakosti spolov v politike preprečevanja in reševanja konfliktnih situacij, večje vključenosti žensk v

¹ Vključevanje vidika spola pomeni sistemsko upoštevanje razlik med okoliščinami, položajem in potrebami žensk in moških pri vseh politikah in ukrepih. V kontekstu področnih politik pomeni strategijo za upoštevanje potreb in izkušenj tako žensk kot moških kot sestavnega dela načrtovanja, izvajanja, spremljanja in evalvacije področnih politik in programov v vseh političnih, ekonomskih in družbenih sferah, da bodo ženske in moški imeli enake koristi in da se ne bo ohranjala neenakost. (Povzeto po tezavru Evropskega inštituta za enakost spolov (European Institute for Gender Equality), dostopnem na <http://eige.europa.eu/rdc/thesaurus> (17. novembra 2017).)

mednarodne operacije in misije ter preprečevanje spolnega nasilja nad ženskami in deklicami ter njihova zaščita. Kratek pregled dogajanja na področju žensk, miru in varnosti v mednarodnem kontekstu je podan v uvodu. Ob koncu pregleda so bili podani ocena ter predlogi in priporočila za naprej. Pregledu je priložena razpredelnica, ki prikazuje primerjavo stanja na področju žensk, miru in varnosti novembra 2010 s stanjem decembra 2016.

K pregledu, ki je potekal v prvi polovici leta 2017, so prispevali Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za pravosodje in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Poleg njih sta bili v postopek pregleda vključeni še Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za javno upravo.

Pregled akcijskega načrta je pokazal, da je RS prispevala k promociji in izvajanju resolucij VS ZN o ženskah, miru in varnosti na različnih ravneh, še zlasti v mednarodnih in regionalnih organizacijah in v državah Zahodnega Balkana.

Na mednarodni ravni so tematiko žensk, miru in varnosti izpostavljali tudi najvišji predstavniki in predstavnice države (npr. predsednik republike, minister za zunanje zadeve, ministrica za obrambo itd.). RS je bila med predlagatelji nekaj odmevnih pobud (npr. izjave ob 15. obletnici sprejetja resolucije VS ZN 1325 v Svetu ZN za človekove pravice – SČP), organizirala pa je tudi nekaj dogodkov, namenjenih tej tematiki (npr. leta 2014 panel o krepitvi vloge žensk v mediaciji na 3. seminarju o mediaciji v Sredozemlju, leta 2015 na panelu Strateškega foruma Bled o problematiki spolnega nasilja v konfliktih).

V Sloveniji je bil pomemben napredek storjen na področju izobraževanja in usposabljanja, saj od leta 2011 sistematično poteka uvajanje tematike žensk, miru in varnosti v različne programe izobraževanja in usposabljanja pripadnikov in pripadnic Slovenske vojske (SV) na vseh ravneh tako doma kot pred napotitvami na mednarodne operacije in misije, tudi ko gre za napotitve civilnih funkcionalnih strokovnjakov in strokovnjakinj (CFS) Ministrstva za obrambo; prav tako so te vsebine sestavni del usposabljanja pripadnikov in pripadnic Policije pred napotitvijo v mednarodne civilne misije. Leta 2015 je bila na Generalštabu SV za polni delovni čas ustanovljena funkcija svetovalke/svetovalca za vidik spola, čemur je sledilo oblikovanje mreže svetovalcev/svetovalk za vidik spola v SV. Policija si je uspešno prizadevala za večji nabor policistk, usposobljenih za napotitev v mednarodne civilne misije.

Delež žensk, napotenih v mednarodne operacije in civilne misije, se je v obdobju 2010–2016 v SV gibal med 6,8 % in 9,5 % ter v Policiji med 12,5 % in 21,7 %. Medtem ko se delež žensk, zaposlenih v SV in Policiji, ni bistveno spremenil, se povečuje delež žensk na odločevalskih položajih, tudi v SV in Policiji. V tem obdobju se je Slovenija sicer uvrščala na drugo mesto po številu žensk v oboroženih silah v Natu.

Nova Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških za obdobje 2015–2020 vključuje poglavje o zunanji politiki in mednarodnem razvojnem sodelovanju, ki daje poudarek tudi krepitvi moči oz. nujni večji vlogi žensk pri zagotavljanju mednarodnega miru in varnosti ter posebni zaščiti žensk v konfliktnih situacijah.

Na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči je bilo v pregledanem obdobju na področju krepitve vloge žensk in njihove zaščite s pomočjo NVO izvedenih več kot 20 projektov na Zahodnem Balkanu, Bližnjem vzhodu, v Afriki in Afganistanu. Naknadno je bila septembra 2017 v Državnem zboru RS sprejeta nova Resolucija o mednarodnem razvojem sodelovanju in humanitarni pomoči, ki kot eno od prednostnih vsebinskih področij določa spodbujanje miroljubnih in vključujočih družb s poudarkom na dobrem upravljanju, enakih možnostih – vključno z enakostjo spolov – ter kakovostnem izobraževanju.

Izvajanje akcijskega načrta je bilo nekoliko manj uspešno na področju uvajanja novih aktivnosti, predvsem zaradi varčevalnih ukrepov. Medtem ko je izobraževanje v SV in Policiji o vsebinah, povezanih z Agendo o ženskah, miru in varnosti, sistematično urejeno, bi bilo treba določene oblike izobraževanja iz vseh vsebin sistematično uvesti tudi v drugih resorjih.

Zaradi dogajanja in spremenjenih razmer v mednarodni skupnosti ali v Sloveniji je država v pregledanem obdobju na področju žensk, miru in varnosti izvajala tudi številne aktivnosti, ki niso navedene v akcijskem načrtu. Mednje sodi tudi prehod velikega števila migrantov čez slovensko ozemlje jeseni leta 2015 in v začetku leta 2016. S pravočasno zaznavo in navodili za ravnanje pripadnikov Policije in SV pri obravnavi migrantov in beguncev, tudi z vključitvijo vidika spola, ter ustrezno usposobljenostjo osebja je bila omogočena ustrežnejša obravnava migrantov in beguncev. Prav tako je vidik spola vključen v prizadevanja za boj proti nasilnemu ekstremizmu.

Pregled uresničevanja akcijskega načrta je potrdil koristnost in učinkovitost tega instrumenta pri promociji vsebin na področju žensk, miru in varnosti tako doma kot v tujini. Pokazal je tudi na nekatere pomanjkljivosti, ki zadevajo tako izvajanje obstoječih zavez kot potrebo po prilagajanju aktivnosti za ustrezno obravnavo novih izzivov. Vlada RS se je zato seznanila z namero za pripravo novega akcijskega načrta za obdobje 2018–2020.

I.2. Kratek pregled dogajanja na področju žensk, miru in varnosti v mednarodnem kontekstu

Vse od sprejetja resolucije VS ZN 1325, še posebej pa v obdobju od leta 2009, se krepi zavest o pomenu doslednejšega uresničevanja Agende o ženskah, miru in varnosti ter vključevanja vidika spola na področje miru in varnosti; spodbuja se večja udeležba žensk v procesih odločanja in aktivnostih, ki zadevajo mir in varnost. Posebna pozornost se posveča različnim potrebam žensk in moških ter deklic in dečkov v času oboroženih spopadov in v obdobju vzpostavljanja miru, saj oboroženi spopadi različno vplivajo na te skupine.

Od leta 2000 je VS ZN sprejel osem resolucij o ženskah, miru in varnosti,² ki smiselno dopolnjujejo in širijo koncept žensk, miru in varnosti. Vsebinsko jih lahko razdelimo na dve področji: (1) krepitev vloge žensk pri vzpostavljanju miru in preprečevanju konfliktov ter (2) preprečevanje in odzivanje na spolno nasilje, povezano s konflikti, ki je s temi resolucijami opredeljeno kot prepovedana vojaška taktika. S predsedniško izjavo VS ZN so bili leta 2010 sprejeti kazalniki za spremljanje izvajanja resolucij VS ZN. Z resolucijami so bili mdr. poudarjeni pomen krepitev moči žensk kot ključnih za mednarodni mir in varnost, vključno z njihovo participacijo na področju miru in varnosti, pomembnost preprečevanja in zaščite pred spolnim nasiljem ter odprava ovir za enakovredno udeležbo žensk na vseh področjih. Ustanovljen je bil mandat posebnega predstavnika / posebne predstavnice generalnega sekretarja ZN za problematiko spolnega nasilja v konfliktih in vzpostavljen sistem odgovornosti za odpravo spolnega nasilja (mehanizem za opazovanje in poročanje ter seznam kršiteljev (oborožene sile ali skupne) v oboroženih spopadih, ki so na dnevnem redu VS ZN. V mednarodni skupnosti se je krepilo zavedanje o uničujočem vplivu spolnega nasilja, povezanega s konflikti, na mednarodni mir in varnost ter o pomenu učinkovitega pregona storilcev spolnega nasilja v konfliktih.

Ob 15. obletnici sprejete resolucije VS ZN 1325 in na podlagi Globalne študije je VS ZN dal velik poudarek novim izzivom v okviru Agende o ženskah, miru in varnosti. Zato je oktobra 2015 sprejel resolucijo VS ZN 2242 (2015), s katero je pozval države članice in OZN k tesnejšem povezovanju

² Št. 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009), 1898 (2009), 1960 (2010), 2106 (2013), 2122 (2013), 2242 (2015).

Agende o ženskah, miru in varnosti ter boja proti terorizmu in nasilnemu ekstremizmu (za doslednejše upoštevanje različnih vlog, ki jih imajo ženske kot žrtve ali akterke terorizma ali nasilnega ekstremizma, pa tudi pri preprečevanju radikalizma), poudaril pomen nadzora nad trgovino z osebnim in lahkim orožjem ter pomen doslednega uvajanja sankcij in konkretnih ukrepov ob spolnih zlorabah, ki jih storijo pripadniki mirovnih operacij (to je nadgradila resolucija VS ZN 2272 (2016)). Z resolucijo 2242 (2015) je bila vzpostavljena tudi neformalna izvedenska skupina VS ZN za ženske, mir in varnost. VS ZN je vidik spola vključeval v številne resolucije z drugih (novih) področij, mdr. v resoluciji o trgovini z ljudmi v konfliktnih razmerah (resoluciji VS ZN 2331 (2016) in 2388 (2017)) in v resoluciji o mladih, miru in varnosti (resolucija VS ZN 2250 (2015)).

Vidik spola sta vključevala tudi vzporedna pregleda mirovnih operacij ZN in področja izgradnje miru. Pomemben pečat enakosti spolov in kreptvi moči žensk daje tudi Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030. Prav tako je vidik spola vključen v Newyorško deklaracijo za begunce in migrante, sprejeto septembra 2016. Za večjo učinkovitost pri izvajanju Agende o ženskah, miru in varnosti je bila leta 2016 ustanovljena Mreža kontaktnih točk za ženske, mir in varnost, ki je namenjena izmenjavi dobrih praks in izkušenj pri izvajanju resolucij na nacionalni in regionalni ravni ter pogledov in idej pri njihovem nadaljnjem izvajanju na mednarodni in regionalni ravni.

Tudi regionalne organizacije so krepile svoje politike na področju enakosti spolov oz. uresničevanja Agende o ženskah, miru in varnosti. Severnoatlantsko zavezništvo (Nato), Evropska unija (EU), Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), Afriška unija (AU) in druge Agendo o ženskah, miru in varnosti izvajajo in razvijajo na konceptualni in praktični ravni. Nato je poleg sprejetja dokumentov, ki usmerjajo delovanje Zavezništva glede vključevanja vidika spola na vsa področja delovanja organizacije, oblikoval tudi funkcijo posebnega predstavnika / posebne predstavnice generalnega sekretarja za Agendo o ženskah, miru in varnosti ter vzpostavil sistem svetovalcev oz. svetovalk in kontaktnih točk v svojih organizacijskih strukturah ter v operacijah in misijah. Leta 2015 je Nato sprejel Vojaške smernice o preprečevanju in reagiranju na spolno nasilje in s spolom povezano nasilje v konfliktih. Tudi EU želi s posodobitvijo Celovitega pristopa k izvajanju resolucij VS ZN 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti ter s številnimi drugimi ukrepi okrepiti tako svojo vlogo v mednarodni skupnosti kot tudi vlogo držav članic na nacionalni ravni. Čeprav OVSE nima celostnega akcijskega načrta za to področje, so bile izvedene številne aktivnosti za vključitev vidika spola na različna področja delovanja OVSE in pri oblikovanju nacionalnih akcijskih načrtov v nekaterih partnerskih državah.

Za izboljšanje uresničevanja Agende o ženskah, miru in varnosti so se na nacionalni, regionalni in mednarodni ravni začele uvajati sistemske rešitve, kot so imenovanja veleposlanikov/veleposlanic oz. posebnih predstavnikov / posebnih predstavnic (npr. prej omenjena posebna predstavnica generalnega sekretarja Nata za ženske, mir in varnost ter glavna svetovalka Evropske službe za zunanje delovanje za enakost spolov in resolucijo VS ZN 1325), oblikovanje mrež svetovalcev / svetovalk oz. kontaktnih točk za vidik spola znotraj organizacij ter na misijah in operacijah. Oblikovale so se tudi številne mreže, npr. Mreža nacionalnih kontaktnih točk za ženske, mir in varnost, Nordijska mreža mediatorok, Sredozemska mreža mediatorok ipd.

II. Akcijski načrt za izvajanje resolucij Varnostnega sveta o ženskah, miru in varnosti za obdobje 2018–2020

II.1. Namen, cilji, časovno obdobje, struktura in način izvajanja novega akcijskega načrta

Cilj novega akcijskega načrta je tudi v prihodnje prispevati k mednarodnim aktivnostim za doseganje enakosti spolov na področju miru in varnosti ter na povezanih področjih (humanitarna pomoč in razvojno sodelovanje, človekove pravice in vladavina prava), pri čemer Vlada RS krepi kapacitete pri vključevanju vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo, in s tem uresničevanja Agende o ženskah, miru in varnosti na nacionalni ravni. Slednje ni pomembno le z vidika večje angažiranosti Slovenije na mednarodni ravni, ampak tudi z vidika obravnave novih izzivov, s katerimi se Slovenija sooča na lastnem ozemlju (mdr. obravnava večjega števila migrantov in beguncev ter nasilni ekstremizem).

Akcijski načrt sloni na ugotovitvah pregleda uresničevanja Akcijskega načrta RS za izvajanje resolucij VS ZN 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti v obdobju 2010–2015 in upošteva pomembne mednarodne in nacionalne dokumente, ki se nanašajo na vključevanje vidika spola na področje miru in varnosti. Med te dokumente poleg resolucij VS ZN o ženskah, miru in varnosti, Globalne študije o ženskah, miru in varnosti in drugih dokumentov OZN³ ter dokumentov EU⁴ in Nata⁵ sodijo tudi nacionalni dokumenti, kot so Deklaracija o zunanji politiki RS in Strategija zunanje politike RS, Resolucija o mednarodnem razvoju sodelovanju in humanitarni pomoči, Strategija sodelovanja RS v mednarodnih operacijah in misijah, Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020 ter Direktiva načelnika generalštaba SV za izvajanje resolucij VS OZN 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti.

Namen akcijskega načrta je povezati različne vladne in nevladne deležnike, pomembne za uresničevanje Agende o ženskah, miru in varnosti ter vključevanje vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo, in njihove aktivnosti ter tako krepiti učinkovitost njihovega izvajanja tako v tujini kot doma. Za lažje odzivanje oz. prilagajanje razmeram v mednarodni skupnosti ali v Sloveniji je obdobje akcijskega načrta omejeno na 3 leta (2018–2020).

Akcijski načrt določa aktivnosti na petih področjih, ki opredeljujejo teme iz resolucij VS ZN o ženskah, miru in varnosti:

³ Mdr. Splošno priporočilo Odbora ZN za odpravo diskriminacije žensk št. 30 o ženskah pri preprečevanju konfliktov ter v konfliktnih in pokonfliktnih situacijah (2013).

⁴ Celovit pristop k izvajanju resolucij Varnostnega sveta ZN 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti na ravni EU (2008).

Posodobljeni kazalniki za Celovit pristop k izvajanju resolucij Varnostnega sveta ZN 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti na ravni EU (2016).

Enakost spolov in krepitev moči žensk: spreminjanje življenj deklic in žensk prek zunanjih odnosov EU 2016–2020 (EU Gender Action Plan II – Gender Equality and Women’s Empowerment: Transforming the lives of Girls and Women through EU External Relations 2016–2020).

Akcijski načrt EU za človekove pravice in demokracijo 2015–2019.

Skupna vizija, enotno ukrepanje: močnejša Evropa – Globalna strategija za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije (2016).

⁵ NATO/EAPC Policy for the Implementation of the UNSC Resolution 1325 on Women, Peace and Security and Related Resolution (2014).

NATO/EAPC Action Plan for the Implementation of the NATO/EAPC Resolution on Women, peace and Security 2016–2018.

1. uresničevanje Agende o ženskah, miru in varnosti in vključevanje vidika spola na področje oz. v politiko miru in varnosti,
2. delovanje žensk na področju miru in varnosti,
3. zaščita žensk in deklic pred konfliktom, med njim in po njem ter odprava spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, povezanega s konflikti,
4. izobraževanje in usposabljanje o Agendi o ženskah, miru in varnosti,
5. odgovornost za preprečevanje ter pregon storilcev spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, povezanega s konflikti.

Na vsakem od področij akcijski načrt ustrezno vpenja aktivnosti, namenjene obravnavi porajajočih se izzivov, za katere se je v preteklem obdobju izkazala potreba po vključevanju vidika spola. Med te sodijo migracije, humanitarne krize, terorizem in nasilni ekstremizem ter podnebne spremembe. Pri tem se akcijski načrt med drugim osredotoča na izmenjavo dobrih praks na področjih, kjer je izkazana dodana vrednost posameznega deležnika ali RS.

V okviru področij so aktivnosti razdeljene na aktivnosti na mednarodni ravni in na nacionalni ravni. Vsaka aktivnost ima opredeljenega enega ali več nosilcev oz. koordinatorja za aktivnost, ki zadeva večino deležnikov, ter vsaj en kazalnik, ki bo meril izvajanje posamezne aktivnosti.

Na koncu Akcijski načrt opredeljuje načine spremljanja izvajanja in poročanja. Za učinkovitejšo spremljanje izvajanja bodo pripravljena letna poročila o izvajanju, prav tako pa bodo potekala redna srečanja deležnikov na različnih ravneh.

II.2. Področja in aktivnosti

1. Uresničevanje Agende o ženskah, miru in varnosti in vključevanje vidika spola na področje oz. v politiko miru in varnosti (splošno)

Aktivnosti na mednarodni ravni

a) **Promocija vključevanja vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo, vključno:**

1. s sodelovanjem RS v razpravah mednarodnih organizacij in na mednarodnih dogodkih, tudi na področjih novih izzivov, kot so terorizem/ekstremizem/radikalizem, humanitarne krize, migracije in podnebne spremembe, ter na področjih razorožitve, demobilizacije in reintegracije (DDR), podpore reformi varnostnega sektorja (SSR) idr.,
2. z zavzemanjem RS za vključitev vidika spola v relevantne mednarodne dokumente, vključno z globalnim dogovorom za migrante,
3. z vključevanjem vidika spola v izvajanje mednarodnih vaj (vaja MRMI – reagiranje ob množičnih nesrečah idr.).

Nosilci: MZZ, MORS in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnika:

- nastopi in izjave predstavnikov in predstavnic RS v mednarodnih forumih na različnih ravneh (v razpravah v OZN (VS, SČP, Svetovne zdravstvene organizacije – SZO in drugih telesih OZN, Natu, EU in OVSE), ki upoštevajo pomen vključevanja vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo, ali v obravnavo situacij v posamezni državi,
- predlogi in druge aktivnosti, ki odražajo zavzemanje RS za vključitev vidika spola v mednarodne dokumente na področjih, povezanih z mirom in varnostjo, ali glede

posamezne države v okviru mednarodnih organizacij ali na mednarodnih dogodkih ter ocena njihovih učinkov.

b) Organizacija ali sodelovanje pri pripravi mednarodnih dogodkov v Sloveniji in tujini, ki bodo poudarjali pomen vključevanja vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo.

Nosilci: MZZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnik:

- število konferenc in mednarodnih dogodkov v Sloveniji in tujini ter ocena rezultatov teh dogodkov z vidika napredka pri vključevanju in prepoznavanju vidika spola.

c) Spodbujanje in podpora mednarodnim aktivnostim slovenskih izvedencev in izvedenk za različna vprašanja na področju enakosti spolov oz. Agende o ženskah, miru in varnosti, vključno s sodelovanjem:

1. na mednarodnih dogodkih kot panelisti/panelistke na mednarodnih konferencah,
2. kot izvedenci/izvedenke pri pripravi mednarodnih študij, analiz in poročil,
3. v vlogi nacionalnega predstavnika / nacionalne predstavnice na letnih srečanjih in drugih dogodkih Nato Odbora za vidik spola (Nato Committee on Gender Perspectives),
4. kot svetovalci/svetovalke za vidik spola v mednarodnih operacijah in misijah,
5. pri vključevanju civilnih funkcionalnih strokovnjakov in strokovnjakinj v mednarodne operacije in misije,
6. vključevanje strokovnjakov in strokovnjakinj v mednarodne organizacije.

Nosilci: MZZ, MORS in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalniki:

- seznam strokovnjakov in strokovnjakinj za vključevanje vidika spola po posameznih področjih (pripravo koordinira MZZ v sodelovanju z drugimi resorji),
- pregled znanja in dodane vrednosti strokovnjakov in strokovnjakinj ter priporočila njihovega vključevanja v mednarodne aktivnosti,
- število mednarodnih aktivnosti slovenskih izvedencev in izvedenk za področje enakosti spolov oz. žensk, miru in varnosti ter ocena njihovega učinka s priporočili za nadaljnje delovanje.

d) Finančna podpora za uresničevanje Agende o ženskah, miru in varnosti, v okviru proračunskih zmožnosti RS, vključno:

1. s finančno podporo različnim mehanizmom mednarodnih organizacij, ki podpirajo implementacijo Agende o ženskah, miru in varnosti,
2. z namenjanjem relevantnih prispevkov RS, ki niso neposredno vezani na tematiko žensk, miru in varnosti, v izvajanje Agende o ženskah, miru in varnosti (primer: finančni prispevek RS v podporo afganistanskim varnostnim silam se je uporabilo namensko za potrebe pripadnic Afganistanskih varnostnih sil).

Nosilci: MZZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnika:

- finančni prispevki RS različnim mehanizmom mednarodnih organizacij, ki podpirajo implementacijo Agende o ženskah, miru in varnosti,
- relevantni finančni prispevki RS, ki niso neposredno vezani na tematiko žensk, miru in varnosti, v izvajanje Agende o ženskah, miru in varnosti.

e) Okrepljena podpora projektom in aktivnostim slovenskih NVO in drugih razvojnih deležnikov na področju enakosti spolov, uresničevanja Agende o ženskah, miru in varnosti in s tem krepitve moči žensk na tem področju ter na področju razminiranja in rehabilitacije žrtev min ter vključevanje vidika spola v vse aktivnosti slovenskega razvojnega sodelovanja.

Nosilci: MZZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalniki:

- število projektov slovenskih NVO in drugih razvojnih deležnikov, ki obravnavajo enakost spolov in krepitev moči žensk, deklic in otrok na splošno, predvsem s področja izobraževanja in podpore pri samozaposlovanju žensk, vključevanja žensk v procese odločanja in spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter ocena njihovega učinka,
- število aktivnosti na področju razminiranja in rehabilitacije žrtev min, ki jih je podprla RS predvsem prek ITF – Ustanove za krepitev človekove varnosti, razčlenjenih po spolu, ter ocena njihovega učinka,
- delež razpoložljive dvostranske uradne razvojne pomoči, ki upošteva vidik spola.

- **Aktivnosti na nacionalni ravni**

a) **Vključitev enakosti spolov kot presečne teme mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter vpenjanje področja miru in varnosti v mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči.**

Nosilec: MZZ

Kazalniki:

- enakost spolov je ena izmed presečnih tem Strategije mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, načelo enakosti spolov je integrirano v razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči,
- priporočila glede vključevanja vidika spola v vse dejavnosti RS v partnerskih državah,
- področje miru in varnosti je vpeto v Smernice za enakost spolov in krepitev vloge žensk v mednarodnem razvojnem sodelovanju,
- določitev deleža programirane pomoči, namenjene zagotavljanju enakosti spolov, ki ne sme biti nižja od 50 %.

b) **MZZ bo v okviru poročanja o drugem akcijskem načrtu EU za enakost spolov (EU Gender Action Plan II 2016–2020) tudi kot nacionalni koordinator mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči posvečal pozornost spremembam v institucionalni kulturi in usmeritvam za nadaljnje izboljšave na operativni in upravljavski ravni glede vključevanja vidika spola.**

Nosilec: MZZ

Kazalnik:

- aktivnosti za vključevanje vidika spola v delo MZZ na operativni in upravljavski ravni.

c) **Dosledno vključevanje vidika spola v načrtovanje in izvajanje projektnih aktivnosti, spremljanje in poročanje o izvajanju tudi v fazi evalvacije projektnih aktivnosti.**

Nosilci: MZZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnika:

- število in delež projektov razpoložljive dvostranske razvojne pomoči, ki ima opredeljen vidik spola v projektu,
- število in delež evalvacij, pri katerih je v skladu z evalvacijsko politiko in smernicami mednarodnega razvojnega sodelovanja kot presečni cilj obravnavana enakost spolov.

2. Delovanje žensk na področju miru in varnosti

- Aktivnosti na mednarodni ravni

a) Poudarjanje pomena vloge žensk, ki lahko s svojim delovanjem pomembno prispevajo k dodani vrednosti v pripravi in izvajanju aktivnosti, povezanih z mirom in varnostjo v okviru mednarodnih organizacij in drugih mednarodnih dogodkov, vključno:

1. s sodelovanjem predstavnic in predstavnikov RS v razpravah na mednarodnih forumih,
2. z zavzemanjem za vključitev pomena vloge žensk in njihovega prispevka k dodane vrednosti v mednarodne dokumente, tudi ko gre za področje migracij,
3. z organizacijo dogodkov na diplomatsko-konzularnih predstavništvih RS,
4. s sodelovanjem s podobno mislečimi državami in civilno družbo pri razvoju vsebin in predlogov,
5. s podporo strokovnjakinjam in ženskim organizacijam pri vključevanju v aktivnosti, vezane na mir in varnost v okviru mednarodnih organizacij,
6. s sodelovanjem svetovalk in svetovalcev za vidik spola pri realizaciji aktivnosti v CCOE (CIMIC Center of Excellence)⁶, DCAF⁷, RACVIAC⁸ idr.

Nosilci: MZZ, MORS, MNZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalniki:

- nastopi in izjave predstavnikov in predstavnic RS, ki vključujejo pomen vloge oz. dodane vrednosti sodelovanja žensk pri pripravi in izvajanju aktivnosti, povezanih z mirom in varnostjo, v razpravah v OZN (VS, SČP in drugih telesih OZN), Natu, EU in OVSE na različnih ravneh ali na mednarodnih dogodkih, ki se nanašajo na področja, povezana z mirom in varnostjo in, kjer je relevantno, na razmere v posamezni državi,
- pobude in druge aktivnosti, ki odražajo zavzemanje RS za vključitev pomena vloge oz. dodane vrednosti sodelovanja žensk pri pripravi in izvajanju aktivnosti, povezanih z mirom in varnostjo, pripravi dokumentov na področjih, povezanih z mirom in varnostjo in, kjer je relevantno, glede posamezne države v okviru mednarodnih organizacij ali na mednarodnih dogodkih ter ocena uspešnosti/rezultatov teh pobud,
- število organiziranih dogodkov (razstave, okrogle mize, sprejemi) na diplomatsko-konzularnih predstavništvih RS in ocena njihovega rezultata na podlagi števila udeležencev, poročanja v medijih ter razširjenosti v družbenih medijih.

b) Spodbujanje slovenskih državljanek/uslužbenk v javnem sektorju in zaposlenih v pravosodnih organih RS za sodelovanje v mednarodnih operacijah in misijah, pri opazovanju volitev in v drugih oblikah napotitev na mednarodni ravni.

⁶ CCOE: Civil Military Cooperation Centre of Excellence – Center odličnosti za civilno vojaško sodelovanje oziroma CIMIC center odličnosti;

⁷ The Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces – Ženevski center za demokratičen nadzor nad oboroženimi silami

⁸ Regional Arms Control verification and implementation Assistance Centre – Center za varnostno sodelovanje za JV Evropo.

Nosilci: MORS, MNZ/Policija, MZZ, MP, MZ

Kazalniki:

- število in delež pripadnic in pripadnikov SV, napoteni na mednarodne operacije in misije,
- število in delež pripadnic in pripadnikov Policije, usposobljenih za sodelovanje v mednarodnih civilnih misijah in napoteni na mednarodne civilne misije,
- število in delež pripadnic in pripadnikov Policije, vključenih v nabore agencije Frontex,
- število in delež civilnih funkcionalnih strokovnjakinj in strokovnjakov ali drugih civilnih strokovnjakinj in strokovnjakov v mednarodnih misijah,
- število in delež opazovalk in opazovalcev na volitvah,
- delež naslovljenih odločevalcev, ki se pozitivno odziva na spodbujanje slovenskih državljanek pri sodelovanju v mednarodnih operacijah in misijah, opazovanju volitev in drugih oblikah napotitev na mednarodni ravni.

c) Spodbujanje napotitev oz. sekundiranja izvedenk RS v sekretariate mednarodnih organizacij.

Koordinator: MZZ v sodelovanju z drugimi resorji

Kazalnika:

- število in delež napotitev v sekretariate mednarodnih organizacij, prikazana po spolu,
- delež naslovljenih odločevalcev, ki se pozitivno odziva na spodbujanje napotitev oz. sekundiranja izvedenk RS v sekretariate mednarodnih organizacij.

d) Ohranjanje uravnotežene zastopanosti spolov na diplomatskih in konzularnih predstavništvih RS.

Nosilec: MZZ

Kazalnika:

- število in delež vodij diplomatskih in konzularnih predstavništvih, prikazana po spolu,
- število in delež diplomatskega osebja na diplomatskih in konzularnih predstavništvih, prikazana po spolu.

e) Spodbujanje in podpora pri sodelovanju slovenskih izvedenk za področje miru in varnosti v različnih mednarodnih aktivnostih, vključno s sodelovanjem v vlogi:

1. panelistk na mednarodnih konferencah,
2. izvedenk pri pripravi mednarodnih študij, analiz in strokovnih poročil,
3. svetovalk za posamezna področja v mednarodnih operacijah in misijah.

Nosilci: MZZ, MORS, MNZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnika:

- seznam strokovnjakinj po posameznih področjih, povezanih z mirom in varnostjo (pripravo seznama koordinira MZZ v sodelovanju z drugimi resorji),
- število in delež vključevanja in udeležb slovenskih izvedenk v različnih mednarodnih aktivnostih.

- **Aktivnosti na nacionalni ravni**

a) Ozaveščanje o pomenu udeležbe žensk na področju miru in varnosti v Sloveniji, vključno z organizacijo dogodkov za širšo javnost, pripravo publikacij, člankov in drugih oblik ozaveščanja.

Nosilci: MORS, MNZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnika:

- število dogodkov za širšo javnost, publikacij, člankov itd. in ocena njihovega dosega na podlagi števila udeleženih, poročanja v medijih ter razširjenosti v družbenih medijih,
- raven prepoznavanja pomena udeležbe žensk na področju miru in varnosti.

b) Ohranjanje ali povečevanje deleža pripadnic SV in Policije.

Nosilci: MORS in MNZ

Kazalnika:

- število in delež pripadnic in pripadnikov SV ter izvajanje letnih analiz trendov (nacionalna poročila, poročila za Nato Odbor za vidik spola (NATO Committee on Gender Perspectives – NCGP), EU, OZN ipd.,
- število in delež policistk in policistov.

c) Spodbujanje enakovredne udeležbe žensk v procesih odločanja na področjih, povezanih z mirom in varnostjo.

Nosilci: MORS, MNZ, MZZ, MDDSZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnik:

- delež žensk in moških na odločevalskih položajih po resorjih, pristojnih za področja, ki zadevajo mir in varnost, ter v SV in Policiji.

3. Zaščita žensk in deklic pred konfliktom, med njim in po njem ter odprava spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, povezanega s konflikti

- Aktivnosti na mednarodni ravni

a) Zagovarjanje pomena zaščite žensk in deklic ter varovanja njihovih pravic pred konfliktom, med njim in po njem, vključno s podporo prizadevanje deležnikov v mednarodni skupnosti. Aktivnosti bodo med drugim vključevale:

1. sodelovanje predstavnikov in predstavnic RS v izjavah v nacionalnem svojstvu in pri skupinskih izjavah,
2. sodelovanje v pogajanjih o mednarodnih dokumentih.

Nosilci: MZZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnika:

- izjave v nacionalnem svojstvu ali skupinske izjave v razpravah v okviru teles OZN (VS, Generalna skupščina – GS, SČP (vključno z Univerzalnim periodičnim pregledom – UPR), Komisija za status žensk – CSW itd.), Nata, OVSE in EU ter na drugih mednarodnih dogodkih,
- stališča RS, ki zagovarjajo vključitev ustreznega besedila o zaščiti žensk in deklic pred konflikti, med njimi in po njih v mednarodne dokumente (*opomba: npr. vključitev referenc v relevantne resolucije odborov GS ali SČP*) ter ocena uspešnosti pobud.

b) Opozorjanje na nedopustnost spolnega nasilja in nasilja zaradi spola v konfliktih, vključno s podporo prizadevanjem različnih deležnikov v mednarodni skupnosti. Aktivnosti bodo med drugim vključevale:

1. sodelovanje RS v razpravah na mednarodni ravni,
2. sodelovanje v pogajanjih mednarodnih dokumentov.

Nosilci: MZZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnika:

- nastopi in izjave RS v nacionalnem svojstvu ali skupne izjave v okviru razprav v telesih OZN (VS, GS, SČP (vključno z UPR), CSW itd.), Nata, OVSE in EU ter na drugih mednarodnih dogodkih,
- stališča, v katerih RS zagovarja vključitev referenc o nedopustnosti spolnega nasilja in nasilja zaradi spola v konfliktih v mednarodne dokumente (npr. vključitev referenc v relevantne resolucije odborov GS ali SČP) ter ocena uspešnosti pobud.

c) Spodbujanje večje vloge moških in dečkov pri preprečevanju nasilja nad ženskami in deklicami pred konflikti, med njimi in po njih ter pri odpravi spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, povezanega s konflikti. Aktivnosti bodo med drugim vključevale:

1. sodelovanje RS v razpravah na mednarodni ravni,
2. sodelovanje RS v pogajanjih mednarodnih dokumentov,
3. sodelovanje moških predstavnikov RS v pobudah, ki spodbujajo vlogo moških in dečkov pri preprečevanju nasilja nad ženskami in deklicami ter spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, povezanega s konflikti.

Nosilci: MZZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalniki:

- nastopi in izjave RS v nacionalnem svojstvu ali skupne izjave v okviru teles OZN (VS, GS, SČP (vključno z UPR), CSW itd.), Nata, OVSE in EU ter na drugih mednarodnih dogodkih,
- pobude in druge aktivnosti, ki odražajo zavzemanje RS za vključitev pomena vloge moških in dečkov pri preprečevanju nasilja nad ženskami in deklicami ter spolnega nasilja in nasilja zaradi spola v konfliktih v pripravo relevantnih mednarodnih dokumentov na področjih, povezanih z mirom in varnostjo ali glede posamezne države v okviru mednarodnih organizacij ali na mednarodnih dogodkih ter ocena uspešnosti aktivnosti,
- aktivnosti (sodelovanje v pobudah ali celo njihovo vodenje) moških, predstavnikov RS, ki gre za spodbujanje večje vloge moških in dečkov pri preprečevanju nasilja nad ženskami in deklicami ter pri odpravi spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, povezanega s konflikti.

d) Okrepljena podpora projektom in aktivnostim slovenskih NVO in drugih deležnikov na področju preprečevanja nasilja nad ženskami in deklicami, predvsem v času kriz, oboroženih spopadov oz. na pokriznih območjih.

Nosilci: MZZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnik:

- število projektov slovenskih NVO in drugih razvojnih deležnikov, ki obravnavajo enakost spolov in krepitev moči žensk, deklic in otrok na splošno, predvsem s področja preprečevanja nasilja nad ženskami in deklicami v okviru mehanizmov za zaščito, predvsem v času kriz, oboroženih spopadov oz. na pokriznih območjih ter ocena njihovega učinka.

4. Izobraževanje in usposabljanje na področju Agende o ženskah, miru in varnosti

- Aktivnosti na mednarodni ravni

a) V okviru OZN, Nata, EU in OVSE bo RS nadaljevala s podporo pomenu ozaveščanja, izobraževanja in usposabljanja glede uresničevanja Agende o ženskah, miru in varnosti ter vključevanja vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo, glede pomena oz. dodane vrednosti udeležbe žensk v procesih odločanja, načrtovanja in izvajanj aktivnosti za preprečevanje konfliktov, ohranjanje in izgradnjo miru, preventivne diplomacije kot tudi opozarjanju na različne potrebe žensk in moških na območjih, ki so jih prizadeli konflikti, na problematiko spolnega nasilja, povezanega s konflikti, na odgovornost za hudodelstva zaradi spola ter o pomenu preprečevanja spolnega izkoriščanja in zlorab, ki jih storijo pripadniki mednarodnih operacij in misij.

Nosilci: MZZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnika:

- nastopi in izjave RS v nacionalnem svojstvu ali skupne izjave v razpravah na mednarodnih forumih,
- pobude in druge aktivnosti, ki odražajo zavzemanje RS za vključitev pomena ozaveščanja, izobraževanja in usposabljanja o zgoraj omenjenih tematikah v pripravo relevantnih mednarodnih dokumentov na področjih, povezanih z mirom in varnostjo, ali glede posamezne države ter ocena njihove uspešnosti.

b) **Usposabljanje pripadnikov in pripadnic SV v okviru mednarodnih certificiranih izobraževalnih inštitucij Nato (SWEDINT⁹/NCGM¹⁰), EU (ESDC¹¹), RACVIAC idr.**

Nosilec: MORS/SV

Kazalnik:

- število napotenih pripadnikov in pripadnic SV oziroma številčno povečevanje in strokovno usposabljanje mreže svetovalcev / svetovalk za vidik spola v SV.

- Aktivnosti na nacionalni ravni

a) **Krepitev ozaveščanja širše javnosti v RS, vključno z globalnim učenjem, o pomenu vključevanja vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo, z organizacijo javnih dogodkov, konferenc, razstav ter objavami člankov, sporočil za javnost ob ustreznih mednarodnih dnevih idr.**

Nosilci: MZZ in drugi resorji

Kazalnika:

- število organiziranih dogodkov, razstav, člankov, sporočil za javnost itd., ki ozaveščajo javnost o pomenu vključevanja vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo,

⁹ Swedish Armed Forces International Centre – Mednarodni center švedskih oboroženih sil.

¹⁰ Nordic Centre for Gender in Military Operations – Swedish Armed Forces.

¹¹ European Security and Defence College.

- raven prepoznavanja pomena vključevanja vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo.

b) Izobraževanje o Agendi o ženskah, miru in varnosti in o pomenu vključevanja vidika spola na področja preprečevanja konfliktov, ohranjanja in izgradnje miru, preventivne diplomacije, boja proti terorizmu, nasilnemu ekstremizmu in radikalizaciji ter na področju migracij in trgovine z ljudmi z naslednjimi ukrepi:

1. izobraževanje uslužbencev in uslužbenk MZZ, še posebej uslužbencev, napotenih na diplomatsko-konzularna predstavništva, v mednarodne organizacije in na različne mednarodne misije, o vidiku spola ter Agendi o ženskah, miru in varnosti,
2. izvajanje usposabljanj pripadnikov in pripadnic Slovenske vojske ter civilnih funkcionalnih strokovnjakov in strokovnjakinj (CFS) pred napotitvijo v mednarodne operacije in misije ali MSSVT¹² o kulturnih značilnostih, vidiku spola, resoluciji VS ZN 1325 in drugih vsebinah,
3. izvajanje izobraževanj v Centru vojaških šol (CVŠ) za pripadnike in pripadnice Slovenske vojske v okviru rednih izobraževanj (Šola za častnike, Poveljniško štabna šolanja),
4. vključitev vsebine Agende o ženskah, miru in varnosti v redna letna usposabljanja poveljstev in enot SV,
5. redna strokovna izobraževanja svetovalcev in svetovalk za vidik spola v Slovenski vojski.

Nosilca: MZZ, MORS/SV

Kazalniki:

- izvedeno izobraževanje za uslužbenke in uslužbenke MZZ,
- izvedena usposabljanja za pripadnike in pripadnice Slovenske vojske pred odhodom na mirovne operacije in misije,
- izvedena izobraževanja za pripadnike in pripadnice Slovenske vojske v okviru CVŠ,
- izvedena redna letna usposabljanja poveljstev in enot SV,
- izvedena redna strokovna izobraževanja in usposabljanja svetovalcev /svetovalk za vidik spola v SV,
- raven poznavanja vidika spola in Agende o ženskah, miru in varnosti na odločevalski in delovni ravni.

c) V okviru izvajanja usposabljanj za pripadnike in pripadnice SV in CFS pred napotitvijo na mednarodne operacije in misije njihovo seznanjanje s pomenom preprečevanja spolnega nasilja in nasilja zaradi spola v konfliktih in z odgovornostjo.

Nosilec: MORS/SV

Kazalnik:

- število izvedenih usposabljanj.

d) Ozaveščanje in usposabljanje zdravstvenega osebja v okviru sistema izobraževanja, usposabljanja in ozaveščanja o pomenu vključevanja vidika spola, prepoznavanja nasilja, vključno s spolnim nasiljem, nasilnega ekstremizma in radikalizacije ter na področju trgovine z

¹² Mirnodobna sestava SV v tujini.

Ijudmi. Priprava gradiv za izobraževanje zdravstvenega osebja glede večjezične komunikacije z migranti – npr. izdelava slovarja.

Nosilec: MZ

Možni izvajalci:

- Zdravniška zbornica Slovenije,
- Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije,
- Nacionalni inštitut za javno zdravje.

5. Odgovornost za preprečevanje in pregon storilcev spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, povezanega s konflikti

- **Aktivnosti na mednarodni ravni:**

a) Zavzemanje za pregon odgovornih za spolno nasilje in nasilje zaradi spola ter za odpravo kulture nekaznovanosti v okviru mednarodnih forumov, tudi ko gre za obravnavo posameznih situacij oz. držav, vključno:

1. s sodelovanjem predstavnikov in predstavnic RS v razpravah,
2. z zavzemanjem RS za vključitev pomena pregona odgovornih za spolno nasilje in nasilje zaradi spola ter za odpravo kulture nekaznovanosti v mednarodne dokumente na področjih, povezanih z mirom in varnostjo in, kjer je relevantno, glede na posamezne države.

Nosilci: MZZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnika:

- nastopi in izjave predstavnikov in predstavnic RS, ki vključujejo pomen pregona odgovornih za kazniva dejanja zaradi spola in za odpravo kulture nekaznovanosti v razpravah v OZN (VS, SČP in drugih telesih OZN), Natu, EU in OVSE na različnih ravneh ali na mednarodnih dogodkih, ki se nanašajo na to področje,
- dejavnosti RS, ki se nanašajo na njeno sodelovanje pri pogajanjih o mednarodnih dokumentih na področjih, povezanih z mirom in varnostjo in, kjer je relevantno, glede posamezne države v okviru mednarodnih organizacij ali na mednarodnih dogodkih ter ocena njihovega učinka.

b) Podpora Mednarodnemu kazenskem sodišču in njegovim aktivnostim, vključno:

1. s sodelovanjem RS v razpravah na mednarodnih forumih,
2. zavzemanjem RS za vključitev pomena Mednarodnega kazenskega sodišča v relevantne dokumente.

Nosilec: MZZ in drugi resorji v skladu s svojimi pristojnostmi

Kazalnika:

- nastopi in izjave predstavnikov in predstavnic RS, ki vključujejo pomen Mednarodnega kazenskega sodišča v razpravah v OZN (VS, SČP in drugih telesih OZN), Natu, EU in OVSE na različnih ravneh ali na mednarodnih dogodkih, ki se nanašajo na to področje,
- dejavnosti RS, ki se nanašajo na njeno sodelovanje pri pogajanjih o relevantnih mednarodnih dokumentih in, kjer je potrebno, mednarodnih dokumentih glede na posamezne države, ter ocena njihovega učinka.

- **Aktivnosti na nacionalni ravni**

a) **Pripadniki in pripadnice SV in CFS, napoteni na mednarodne operacije in misije oziroma na opravljanje nalog vojaške službe izven države ali v zvezi z njo, so disciplinsko, kazensko in odškodninsko odgovorni v skladu s pravnim redom RS (določba Zakona o obrambi in Pravil službe v Slovenski vojski). Pripadniki in pripadnice SV so dolžni spoštovati tako pravni red RS kot tudi zakone in običaje države gostiteljice (v kolikor niso v nasprotju z veljavnim pravnim redom RS).**

Nosilec: MORS/SV

Kazalnika:

- izvajanje usposabljanj pred napotitvijo na mednarodne operacije in misije (Nato SOFA, drugi sporazumi o statusu sil, kazenska/disciplinska/odškodninska odgovornost pripadnikov in pripadnic, seznanitev z Resolucijami ZN idr.),
- oblikovanje kriterijev za izvedbo analize morebitnih kršitev pri opravljanju nalog vojaške službe ali v zvezi z njo izven države in poskusna izvedba analize kršitev skladno z oblikovanimi kriteriji.

b) **V okviru MORS/SV izvajati preverjanja pred odhodom pripadnikov in pripadnic na mednarodne operacije in misije glede nekaznovanosti za kazniva dejanja (vključujoč kazniva dejanja glede spolne nedotakljivosti oz. kršenja prava človekovih pravic ali mednarodnega humanitarnega prava) in/ali težje kršitve vojaške discipline (vključno s spolnim nadlegovanjem) ter da so opravili predpisano usposabljanje pred napotitvijo na mednarodno operacijo in misijo.**

Nosilec: MORS/SV

Kazalnik:

- izdaja in posredovanje potrdil o nekaznovanosti v OZN.

c) **Oblikovanje mehanizma za nadzorovanje in poročanje o nasilju, nadlegovanju, sovražnem govoru in grožnjam migrantom ter njihovim zagovornikom, razčlenjeno po spolu, etnični in verski pripadnosti**

Nosilec: MNZ

Kazalnika:

- mehanizem za nadzorovanje in poročanje o nasilju, nadlegovanju, sovražnem govoru in grožnjam migrantom in njihovim zagovornikom,
- letna poročila o nasilju, nadlegovanju, sovražnem govoru in grožnjah.

II.3. Spremljanje izvajanja akcijskega načrta in poročanje

1. Ključni nosilci izvajanja

Ključnega pomena za izvajanje akcijskega načrta so predvsem Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Posamezna ministrstva bodo v izvajanje akcijskega načrta na ustrezen način vključila mednarodne in slovenske izvedenke in izvedence, usposobljene nevladne organizacije, zainteresirano civilno družbo in strokovno javnost.

2. Spremljanje izvajanja akcijskega načrta

2.1. Z uporabo sistema poročanja

Pripravljeni bosta dve letni poročili za izvajanje akcijskega načrta v letu 2018 in letu 2019. Poročanje bo usklajeno z drugimi sorodnimi poročanji po mednarodnih in nacionalnih dokumentih, predvidoma bo izvedeno v prvi polovici let 2019 in 2020.

Letni poročili bosta objavljeni na spletni strani relevantnih resorjev in predstavljeni Medresorski delovni komisiji za človekove pravice.

Po preteku obdobja veljavnosti akcijskega načrta bo pripravljeno končno poročilo, ki ga bo sprejela Vlada RS in bo vključevalo pregled uresničevanja akcijskega načrta in priporočila za naprej. Na tej podlagi se lahko sprejeme tudi odločitev o izvedbi zunanje evalvacije akcijskega načrta.

Koordinator priprave poročil je Ministrstvo za zunanje zadeve.

Poročanje o izvajanju akcijskega načrta bo vključeno tudi v redna periodična poročila Republike Slovenije v okviru njenih mednarodnih obveznosti.

2.2. Na rednih srečanjih relevantnih vladnih in nevladnih deležnikov na različnih ravneh

Za sprotno spremljanje izvajanja akcijskega načrta in usklajevanja priprav aktivnosti za izvajanje bodo dvakrat letno potekala redna medresorska srečanja na direktorski in na delovni ravni.

Na medresorska srečanja na delovni ravni bodo vabljene predstavnice in predstavniki nevladnih organizacij ter drugih delov civilne družbe, ki so aktivni na področju uresničevanja Agende o ženskah, miru in varnosti ter vključevanja vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo.

Po potrebi bodo sklicana dodatna srečanja na različnih ravneh.